

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH

z dnia 9 września 1937 r.

w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. o służbie wojskowej oficerów.

Na podstawie art. 80 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. o służbie wojskowej oficerów (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 128) zarządzam co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

§ 1. (1) Przepisy rozporządzenia niniejszego stosuje się wyłącznie do oficerów wojska.

(2) Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez określenia, oznaczają artykuły dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. o służbie wojskowej oficerów (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 128).

(3) Paragrafy, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia niniejszego.

Do art. 5.

§ 2. Zasady badania i oceny zdolności do pełnienia służby oficerów oraz tryb postępowania wojskowo-lekarskich komisji rewizyjnych określają przepisy sanitarne.

Rozdział II.

Tytuły i stopnie oficerów oraz prawa i obowiązki oficerów kontraktowych.

Do art. 7 § 2.

§ 3. (1) Pełnym tytułem oficera jest jego stopień z oznaczeniem korpusu osobowego lub

grupy, stopni naukowych i specjalności wojskowych.

(2) Oficerowie dyplomowani do stopnia pułkownika włącznie używają w tytule wyrazu „dyplomowany” bezpośrednio po określeniu stopnia.

(3) Korpusu osobowego nie wymienia się w tytule, jeżeli specjalność wojskowa lub przynależność do grupy określają korpus osobowy; tytuł pilotów i obserwatorów w innych korpusach osobowych niż korpus osobowy lotnictwa wymienia się po nazwie korpusu osobowego.

(4) Przy tytule rotmistrza nie używa się określenia korpusu osobowego.

(5) Generałowie nie wymieniają w tytule korpusu osobowego.

(6) Stopień naukowy umieszcza się bezpośrednio przed nazwiskiem.

(7) Szczegółowe brzmienie i skróty tytułów podaje załącznik Nr 1.

Do art. 8.

§ 4. Stopień rotmistrza ustala się w korpusie osobowym oficerów kawalerii.

Do art. 9.

§ 5. (1) Oficerowie stanu spoczynku oraz oficerowie i podchorążowie rezerwy przy mianowaniu oficerami służby stałej otrzymują datę mianowania nie wcześniejszą niż dzień zgłoszenia się do służby czynnej.

(2) Mianowania na wszystkie stopnie ogłasza się w „Dzienniku Personalnym” Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Do art. 10.

§ 6. (1) Kolejność w starszeństwie absolwentów szkół kształcących na oficerów służby stałej określa się na podstawie wyników pracy w szkole, absolwentów zaś szkół kształcących na oficerów służby stałej korpusów osobowych broni — ponadto na podstawie wyników praktyki w formacjach.

(2) Kolejność w starszeństwie podporuczników rezerwy określa się na podstawie wyników osiągniętych w szkole (kursie) kształcącej na oficerów rezerwy, na praktyce i podczas ćwiczeń rezerwy.

§ 7. (1) Kolejność w starszeństwie przy mianowaniu oficerów na wyższy stopień określa się według starszeństwa poprzednio posiadanego, poczynając od najstarszego datą i kolejnością.

(2) Z bardzo ważnych względów służbowych kolejność w starszeństwie przy mianowaniu na wyższy stopień można określić inaczej.

(3) Oficer rezerwy mianowany oficerem służby stałej może otrzymać datę starszeństwa wcześniejszą od daty zgłoszenia się do służby czynnej, nie wcześniejszą jednak od daty starszeństwa, którą miał jako oficer rezerwy, a kolejność w starszeństwie — zależnie od wyników praktyki.

§ 8. (1) W razie przeniesienia oficera służby stałej lub oficera rezerwy z jednego korpusu osobowego do drugiego lub z grupy do grupy albo z marynarki wojennej do wojska oficer zatrzymuje posiadane starszeństwo, a kolejność w starszeństwie otrzymuje taką, jaka by odpowiadała jego poprzedniemu zaszeregowaniu.

(2) Oficer służby stałej przeniesiony do rezerwy zatrzymuje posiadane starszeństwo a kolejność w starszeństwie otrzymuje w myśl ust. (1).

(3) Oficer stanu spoczynku powołany do służby czynnej jako oficer służby stałej zatrzymuje posiadane starszeństwo, kolejność w starszeństwie zaś otrzymuje taką, jaka by odpowiadała w czasie powołania do służby jego poprzedniemu zaszeregowaniu.

§ 9. (1) Przy mianowaniu oficerem służby stałej i rezerwy mianowany otrzymuje patent (wzór jak załącznik Nr 2).

(2) Przy mianowaniu oficera na każdy następny stopień mianowany otrzymuje zarządzenie o mianowaniu (wzór jak załącznik Nr 3).

Do art. 13 § 1 i 3.

§ 10. (1) Stanowiskiem wymaganym do mianowania na wyższy stopień w myśl art. 13 § 1 jest tylko stanowisko, na które oficer został wyznaczony przez Ministra Spraw Wojskowych.

(2) Mianowanie na wyższy stopień na podstawie art. 13 § 1 następuje najpóźniej z dniem pierwszym tego miesiąca, w którym oficer zostaje przeniesiony w stan spoczynku.

(3) Dodatkowe warunki mianowania na wyższy stopień oficerów przenoszonych w stan spoczynku a objętych art. 13 § 3 określają corocznie wytyczne o mianowaniach.

Do art. 14 § 3 i 4.

§ 11. Wyższymi szkołami wojskowymi są:

- a) Wyższa Szkoła Wojenna,
- b) Wyższa Szkoła Lotnicza,
- c) Wyższa Szkoła Inżynierii,
- d) Wyższa Szkoła Intendentury.

§ 12. (1) Stanowiskami liniowymi dającymi podstawę do mianowania kapitanem (rotmistrzem) są stanowiska dowódców plutonów i pododdziałów liniowych w korpusach osobowych broni, korpusie oficerów taborowych i żandarmerii, stanowiska dowódców plutonów i pododdziałów szkolnych w szkolnictwie tych korpusów osobowych oraz stanowiska kendantów powiatowych przysposobienia wojskowego (równorzędnych).

(2) Przepis ust. (1) nie dotyczy poruczników na stanowiskach dowódców plutonów i pododdziałów gospodarczych.

Do art. 18. § 2.

§ 13. (1) Oficerami kontraktowymi mogą być obywatele państwa polskiego oraz obywatele państw obcych.

(2) Jako oficerowie kontraktowi mogą być przyjmowani również oficerowie stanu spoczynku, rezerwy, na czas wojny i w stopniach honorowych.

(3) Oficerowie kontraktowi pełnią służbę na podstawie umowy, zawartej w myśl obowiązujących w tej mierze przepisów, regulującej jednocześnie sprawę uposażenia.

(4) Oficerów kontraktowych można wyznaczać na stanowiska objęte składami osobowymi oficerów służby stałej, można też powierzać im funkcje poza składami osobowymi.

(5) Do oficerów kontraktowych stosuje się odpowiednie przepisy art. 7, 8, 48 — 51 i 54 — 63.

§ 14. Nadanie oficerowi kontraktowemu wyższego stopnia może nastąpić jedynie na podstawie nowej umowy.

§ 15. Stosunek służbowy oraz wzajemny stosunek pod względem starszeństwa oficerów kontraktowych do oficerów służby stałej regulują rozkazy Ministra Spraw Wojskowych i uprawnionych przełożonych.

Do art. 19 § 2.

§ 16. (1) Wdrożenie przeciw oficerowi postępowania karno-sądowego lub honorowego nie połączonego z tymczasowym aresztowaniem lub z zawieszeniem w czynnościach służbowych nie wstrzymuje przedstawiania wniosku o mianowanie.

(2) Do wniosku o mianowanie należy dołączyć opinię wojskowego prokuratora okręgo-

wego lub przewodniczącego sądu honorowego, czy czyni, o których dokonanie jest oskarżony oficer, stanowią przypadki o mniejszym znaczeniu.

Do art. 20.

§ 17. O zawieszeniu postępowania karnosądowego wdrożonego w przypadku określonym w art. 20 § 1 lit. c) melduje wojskowy prokurator okręgowy Ministrowi Spraw Wojskowych przez Naczelnego Prokuratora Wojskowego.

§ 18. Przyczyny uzasadniające w myśl art. 20 pozbawienie oficera stopnia i skreślenie go z ewidencji oficerów ustają:

a) w przypadkach określonych w art. 20 § 1 lit. a) i b), jeżeli po uchyleniu prawomocnego wyroku, powodującego skutki w tym przepisie określone, zapadło nowe orzeczenie prawomocne nie skazujące na karę dodatkową na czci, bądź na karę pociągającą za sobą w myśl przepisów kodeksu karnego wojskowego wydalenie z wojska lub marynarki wojennej albo z korpusu oficerskiego oraz jeżeli po przeprowadzeniu w tej sprawie postępowania honorowego nie orzeczono kary wykluczenia z korpusu oficerskiego;

b) w przypadku określonym w art. 20 § 1 lit. c), jeżeli w razie podjęcia postępowania karnosądowego nastąpiło prawomocne ukończenie postępowania karnego nie połączone z orzeczeniem kary dodatkowej na czci oraz jeżeli po przeprowadzeniu w tej sprawie postępowania honorowego nie orzeczono kary wykluczenia z korpusu oficerskiego;

c) w przypadku określonym w art. 20 § 1 lit. d), jeżeli w razie zniesienia w drodze wznowienia postępowania honorowego orzeczenia, powodującego skutki w tym przepisie określone, nie orzeczono ponownie kary wykluczenia z korpusu oficerskiego.

§ 19. Pozbawienie oficera stopnia oraz odzyskanie stopnia utraconego przez oficera ogłasza się z podaniem podstawy w „Dzienniku Personalnym” Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Rozdział III.

Oficerowie służby stałej.

Do art. 24 § 2.

§ 20. Uprawnienia przełożonych do mianowania na stanowiska służbowe określają osobne rozkazy.

Do art. 26.

§ 21. (1) Opinią stwierdzającą nieprzydatność do służby stałej jest opinia niedostateczna, wydana przy rocznym opiniowaniu na podstawie instrukcji o opiniowaniu oficerów,

(2) Po zbadaniu słuszności opinii, określonej w ust. (1), zarządzonym na prośbę interesowanego oficera lub z urzędu, oficer ten zostaje zawiadomiony o rozstrzygnięciu Ministra Spraw Wojskowych.

§ 22. Oficer służby stałej, który otrzymał od dwóch jednocześnie opiniujących dwukrotnie opinię stwierdzającą nieprzydatność do służby stałej, uznana — w przypadku odwołania się oficera — przez Ministra Spraw Wojskowych za słuszną, zostaje zwolniony ze służby stałej nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy od daty wpłynięcia ostatniej opinii do Ministerstwa Spraw Wojskowych (Biuro Personalne), bądź od daty zawiadomienia oficera o rozstrzygnięciu Ministra Spraw Wojskowych co do słuszności tej opinii.

Do art. 27.

§ 23. (1) Wnioski o zarządzenie wdrożenia postępowania rewizyjno-lekarskiego przedstawia w drodze służbowej Ministrowi Spraw Wojskowych przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

(2) Każdy wniosek uprawnionego przełożonego o zarządzenie wdrożenia postępowania rewizyjno-lekarskiego z powodu obniżenia zdolności psychicznych lub fizycznych następnymi przełożeni przedstawiają Ministrowi Spraw Wojskowych w terminie do dwóch tygodni.

(3) Wdrożenie postępowania rewizyjno-lekarskiego zarządza Minister Spraw Wojskowych.

§ 24. Wojskowo-lekarska komisja rewizyjna wydaje orzeczenie stwierdzające stopień niezdolności oficera do służby stałej oraz stawia wnioski o określenie związku przyczynowego między uszkodzeniem zdrowia lub obniżeniem zdolności fizycznych bądź psychicznych a służbą wojskową i o ustalenie procentu utraty zdrowia w związku ze służbą wojskową, przedstawiając akt rewizyjno-lekarski Ministrowi Spraw Wojskowych (Biuro Personalne).

Do art. 28.

§ 25. (1) W przypadku dostania się oficera do niewoli bądź zaginięcia na terenie działań wojennych Minister Spraw Wojskowych przenosi go w stan nieczynny, nie wcześniej niż po upływie 30 dni od dnia dostania się do niewoli lub zaginięcia.

(2) Bezpośrednio po dostaniu się oficera do niewoli właściwi przełożeni w meldunkach do następnych przełożonych podają przyczynę dostania się do niewoli, następnymi przełożeni zaś meldunki te przesyłają w drodze służbowej do Ministerstwa Spraw Wojskowych (Biuro Personalne) dołączając swoje uwagi, dotyczące dostania się oficera do niewoli.

(3) Jeżeli przyczyna dostania się do niewoli nie jest znana albo wydaje się wątpliwą lub nieusprawiedliwioną, sprawa po powrocie z niewoli podlega badaniu przez specjalną ko-

misję, której skład i tryb postępowania określa osobny regulamin.

§ 26. (1) Prośbę o przeniesienie w stan nieczynny składa oficer w drodze służbowej do Ministra Spraw Wojskowych (Biuro Personalne) podając przyczynę, dla której prosi o przeniesienie oraz czas pozostawania w stanie nieczynnym.

(2) Przeniesienie w stan nieczynny następuje zawsze z dniem pierwszym miesiąca; czas pozostawania w stanie nieczynnym określa się w miesiącach i latach.

(3) Czas pozostawania w stanie nieczynnym może być na prośbę oficera przedłużony; prośbę o przedłużenie odpowiednio uzasadnioną należy wniesić w drodze służbowej najpóźniej na trzy tygodnie przed terminem powrotu do stanu czynnego.

Do art. 30 § 1 pkt 1).

§ 27. Przeniesienie w stan spoczynku z powodu osiągnięcia granicy wieku następuje w ciągu danego roku kalendarzowego po dniu, w którym oficer osiągnął granicę wieku.

Do art. 34.

§ 28. (1) O zamierzonym powołaniu do państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych zawiadamia się oficera co najmniej na trzy miesiące przed powołaniem go na praktykę. W zawiadomieniu podaje się instytucję, do której oficer zostaje wyznaczony, przy czym może on prosić o przydzielenie do pewnego określonego działu w tej instytucji, bądź o zmianę wyznaczonej instytucji na inną.

(2) W razie nieprzydatności do służby w instytucji, w której oficer odbywa praktykę, przenosi się go na wniosek komisji, wyznaczonej w myśl art. 34 § 4, do innej instytucji, bardziej odpowiadającej jego uzdolnieniom, przy czym czas praktyki w poprzedniej instytucji można wliczać całkowicie lub częściowo do czasu praktyki w nowej instytucji. Po odbyciu praktyki przenosi się oficera z dniem ostatnim miesiąca w stan spoczynku albo do rezerwy lub pospolitego ruszenia.

§ 29. Oficerów służby stałej wszystkich korpusów osobowych niezależnie od przepisu art. 34 § 1 oraz bez względu na wiek i czas służby na ich prośbę a za zgodą właściwego ministra można przydzielać na praktykę na okres do sześciu miesięcy w celu przygotowania do objęcia stanowisk w państwowej służbie cywilnej, służbie samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych.

Rozdział IV.

Oficerowie stanu spoczynku, rezerwy i pospolitego ruszenia.

Do art. 35 § 3.

§ 30. Oficerowie stanu spoczynku mogą być powoływani na ćwiczenia okresowe bądź

ćwiczenia krótkie. Ćwiczenia okresowe trwają od dwóch do czterech tygodni a ćwiczenia krótkie od jednego do siedmiu dni; szczegółowe przepisy w sprawie ćwiczeń podają corocznie rozkazy Ministra Spraw Wojskowych.

Do art. 36.

§ 31. (1) Mianowanie oficera stanu spoczynku na wyższy stopień następuje po odbyciu ćwiczeń i stwierdzeniu przydatności do pełnienia funkcji na stanowisku bezpośrednio wyższym od przewidzianego dla stopnia posiadanego.

(2) Wniosek o mianowanie sporządza prełożony, któremu oficer stanu spoczynku był podporządkowany służbowo podczas odbywania ćwiczeń.

Do art. 39.

§ 32. (1) Opinią stwierdzającą nieprzydatność do służby wojskowej na stanowisku oficerskim jest opinia niedostateczna, wydana na podstawie instrukcji o opiniowaniu oficerów, po odbytych przez oficera rezerwy ćwiczeniach.

(2) Oficer rezerwy, który wniósł do Ministra Spraw Wojskowych prośbę o zbadanie słuszności opinii stwierdzającej nieprzydatność do służby wojskowej na stanowisku oficerskim, otrzymuje po rozpatrzeniu wniesionej prośby zawiadomienie o rozstrzygnięciu Ministra Spraw Wojskowych.

(3) Pozbawienie oficera rezerwy stopnia oraz odzyskanie stopnia utraconego przez oficera rezerwy ogłasza się z podaniem podstawy w „Dzienniku Personalnym” Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Do art. 41 § 2.

§ 33. (1) Oficerem służby stałej może być mianowany ponownie oficer, który pozostawał w rezerwie nie dłużej niż przez lat pięć.

(2) Okres służby próbnej wynosi jeden rok; jeżeli czas pozostawania w rezerwie nie przekracza trzech lat, Minister Spraw Wojskowych może okres służby próbnej skrócić.

Rozdział V.

Tajemnica służbowa.

Do art. 48.

§ 34. Zachowanie tajemnicy służbowej w sprawach wymienionych w art. 48 § 1 obowiązuje wobec każdego, komu oficer nie jest obowiązany donosić o tych sprawach.

§ 35. (1) Od obowiązku zachowania tajemnicy służbowej zwalniają:

- 1) generałów i innych oficerów pełniących służbę w Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych i Sztabie Głównym z reguły, innych zaś oficerów, jeżeli sprawa wchodzi w zakres działania Generalnego Inspektoratu Sił Zbrojnych — Generalny Inspektor Sił Zbrojnych;

- 2) pozostałych generałów oraz wszystkich oficerów pełniących służbę w instytucjach bezpośrednio podległych Ministrowi Spraw Wojskowych tudzież wszystkich innych oficerów, jeżeli sprawa wchodzi w zakres działania Ministerstwa Spraw Wojskowych — Minister Spraw Wojskowych;
- 3) pozostałych oficerów sztabowych, starszych i młodszych:
- w czasie pokoju oraz w czasie wojny na obszarze nie objętym stanem wojennym — dowódca okręgu korpusu (równorzędny), jeżeli sprawa wchodzi w zakres jego kompetencji,
 - w czasie wojny na obszarze objętym stanem wojennym — przełożony wskazany przez Naczelnego Wodza.
- (2) W przypadku, gdy określona sprawa nie należy do kompetencji dowódcy okręgu korpusu lub gdy należy albo jest związana ze sprawami wchodzącymi jednocześnie w zakres działania innych dowódców okręgów korpusów, albo w sprawach wątpliwych, w szczególności gdy zachodzi obawa, że ujawnienie tajemnicy mogłoby wyrządzić szkodę Państwu, zainteresowany dowódca okręgu korpusu (równorzędny) zwraca się o decyzję do Ministra Spraw Wojskowych.

§ 36. (1) W sprawie zwolnienia od obowiązku zachowania tajemnicy służbowej należy zwracać się pisemnie do upoważnionego przełożonego; w przypadkach nie cierpiących zwłoki można wystąpić także z wnioskiem ustnym.

(2) O każdym udzielonym zwolnieniu od obowiązku zachowania tajemnicy służbowej dowódcy okręgów korpusów meldują Ministrowi Spraw Wojskowych.

Rozdział VI.

Małżeństwa oficerów.

Do art. 52 § 2.

§ 37. (1) Do otrzymania zezwolenia na zawarcie małżeństwa wymagane są następujące warunki:

- posiadanie co najmniej stopnia kapitana;
- nieposzlakowana opinia narzeczonej;
- poziom umysłowy i towarzyski narzeczonej odpowiadające stanowisku żony oficera.

(2) Porucznicy mogą otrzymać zezwolenie na zawarcie małżeństwa, jeżeli poza warunkami wymienionymi w ust. (1) lit. b) i c) zostanie złożona suma pieniężna, wynosząca różnicę między rocznym uposażeniem porucznika a kapita- na utrzymujących rodzinę, pomnożona przez współczynnik określony przez Ministra Spraw Wojskowych. Z sumy tej będzie wypłacane uzupełnienie uposażenia do stopnia kapitana.

(3) Po mianowaniu porucznika kapitanem lub rozwiązaniu z nim stosunku służbowego pozostała kwotę zwraca się osobie, która ją złożyła albo jej prawnym następcą.

§ 38. (1) Zezwoleń na zawarcie małżeństwa oficerom w służbie czynnej udzielają:

- generałom i innym oficerom pełniącym służbę w Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych i Sztabie Głównym oraz instytucjach podległych — Generalny Inspektor Sił Zbrojnych;
- pozostałym generałom, oficerom sztabowym na stanowiskach dowódców pułków (równorzędnych) i wyższych, innym oficerom pełniącym służbę w instytucjach bezpośrednio podległych Ministrowi Spraw Wojskowych oraz porucznikom określonym w § 37 ust. (2) — Minister Spraw Wojskowych lub w jego imieniu upoważniony do tego organ;
- wszystkim innym oficerom sztabowym i starszym:
 - w czasie pokoju i w czasie wojny na obszarze nie objętym stanem wojennym — dowódca okręgu korpusu (równorzędny),
 - w czasie wojny na obszarze objętym stanem wojennym — przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy dywizji.

(2) Zezwoleń na zawarcie małżeństwa oficerom służby stałej w stanie nieczynnym udzielają:

- generałom, oficerom sztabowym i porucznikom — Minister Spraw Wojskowych,
- oficerom starszym — dowódca tego okręgu korpusu, na którego terenie dany oficer ma miejsce zamieszkania.

(3) Decyzja przełożonego uprawnionego do udzielania zezwoleń na zawarcie małżeństwa jest ostateczna.

§ 39. (1) Prośby o zezwolenie na zawarcie małżeństwa oficerowie w służbie czynnej wnoszą do dowódcy formacji (równorzędnego) a oficerowie służby stałej w stanie nieczynnym do najbliższego komendanta garnizonu.

- (2) W prośbie należy wyszczególnić:
- nazwisko i imiona rodziców bądź opiekunów narzeczonej, ich zajęcie oraz miejsce zamieszkania;
 - wykształcenie i ewentualne zajęcie narzeczonej.

(3) Do prośby należy dołączyć:

- metryki urodzenia obojga narzeczonych;
- akty zejścia (śmierci) poprzedniej żony lub męża, jeżeli narzeczony lub narzeczona jest wdowcem lub wdową;
- dokument stwierdzający unieważnienie małżeństwa lub uzyskanie rozwodu, jeżeli poprzedni związek małżeński jed-

- nego lub obojga narzeczonych został unieważniony lub nastąpił rozwód;
- d) deklarację stwierdzającą możliwość złożenia kwoty wymienionej w § 37 ust. (2), jeżeli petent jest porucznikiem.

§ 40. (1) Dowódca formacji (równorzędny) po otrzymaniu prośby o zezwolenie na zawarcie małżeństwa:

- a) ogłasza niezwłocznie jej treść na odprawie podległym oficerom, żądając zgłoszenia ewentualnych zastrzeżeń przeciw projektowanemu małżeństwu;
- b) w terminie trzech miesięcy od otrzymania prośby bada przy użyciu w razie potrzeby odpowiednich organów wojskowych lub, gdy się tego nie da uniknąć, cywilnych, czy zachodzą warunki do udzielenia zezwolenia.

(2) Po upływie terminu określonego w ust. (1) dowódca formacji (równorzędny) składa raport przełożonemu uprawnionemu do udzielenia zezwolenia na zawarcie małżeństwa z wnioskiem przychylnym lub odmownym, zależnie od wyniku przeprowadzonych badań, przy czym wniosek powinien być należycie uzasadniony.

(3) Z prośbą oficera służby stałej w stanie nieczynnym postępuje w podobny sposób komendant garnizonu, przy czym w toku badań powinien zażądać od dowódcy formacji (równorzędnego), w której oficer pełnił ostatnio służbę, opinii podległych temu dowódcy oficerów co do zamierzonego małżeństwa.

(4) Prośby oficerów sztabowych na stanowiskach dowódców formacji (równorzędnych) i wyższych przedstawia do rozstrzygnięcia Ministrowi Spraw Wojskowych dowódca okręgu korpusu (równorzędny) ze swoją opinią.

(5) Jeżeli dowódca formacji (równorzędny) uważa, że zachodzi przypadek niecierpiący zwłoki, może prośbę oficera przedstawić przełożonemu uprawnionemu do udzielenia zezwolenia przed upływem terminu określonego w ust. (1); w tych przypadkach jednak prawo udzielenia zezwolenia służy wyłącznie:

- a) w stosunku do oficerów wskazanych w § 38 ust. (1) pkt 1) — Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych;
- b) w stosunku do oficerów wskazanych w § 38 ust. (1) pkt 3) lit. b) — dowódcy armii;
- c) w stosunku do innych oficerów — Ministrowi Spraw Wojskowych.

(6) Przepisów paragrafu niniejszego nie stosuje się do prośb wnoszonych przez generałów.

§ 41. (1) Zezwolenia na zawarcie małżeństwa wydaje się na piśmie (wzór jak załącznik Nr 4).

(2) Porucznikom zezwolenie na zawarcie małżeństwa wydaje się dopiero po wpłaceniu sumy pieniężnej określonej w § 37 ust. (2).

(3) Po załatwieniu prośby o zezwolenie na zawarcie małżeństwa należy zwrócić oficerowi przedstawione dokumenty.

§ 42. (1) Zezwolenie na zawarcie małżeństwa traci swą moc, jeżeli małżeństwa nie zawarto w przeciągu roku od dnia wystawienia zezwolenia.

(2) Zezwolenie powinno zawierać określenie terminu ważności.

§ 43. O zawarciu małżeństwa powinien oficer złożyć pisemny meldunek z dołączeniem odpisu aktu ślubu w ciągu czternastu dni od dnia ślubu.

Do art. 53.

§ 44. Przeniesienie w stan spoczynku, do rezerwy lub pospolitego ruszenia na podstawie art. 53 zarządza Minister Spraw Wojskowych.

Rozdział VII.

Działalność polityczna, wykonywanie zawodu cywilnego itp.

Do art. 55.

§ 45. Oficerom służby stałej oraz wszystkim innym pełniącym służbę czynną nie wolno w szczególności:

- brać udziału w zgromadzeniach, wiecach lub zebraniach o charakterze politycznym,
- uczestniczyć w manifestacjach politycznych,
- roztrząsać w prasie zagadnień politycznych.

Do art. 56.

§ 46. (1) Do rodziny w rozumieniu art. 56 należą:

- a) żona,
- b) dzieci ślubne i uprawnione oraz pasierby — do czasu uzyskania pełnoletności,
- c) rodzice oficera, jeżeli są pod jego opieką i wskutek podeszłego wieku lub stanu zdrowia nie są w możności zarządzać swym przedsiębiorstwem handlowym lub przemysłowym.

(2) Dla uzyskania zezwolenia na nadzór albo zarządzanie przedsiębiorstwem handlowym lub przemysłowym oficer składa prośbę w drodze służbowej do Ministra Spraw Wojskowych (Biuro Personalne), określając dokładnie przedsiębiorstwo i konieczność nadzoru albo zarządzania.

§ 47. (1) Udzielenie zezwolenia na wykonywanie zawodu cywilnego lub podejmowanie się prac okresowych i o charakterze przejściowym może nastąpić na prośbę oficera lub na wniosek interesowanej instytucji.

(2) Udzielenie zezwolenia następuje, jeżeli przemawiają za tym potrzeby wojska albo inne

ważne względy państwowe lub społeczne, a w szczególności:

- a) jeżeli specjalizacja i pogłębienie wiedzy fachowej oficera, a zwłaszcza oficerów lekarzy i lekarzy wet., jest korzystne dla wojska, albo
- b) gdy praca ze względów państwowych lub społecznych jest konieczna z powodu braku na miejscu fachowych sił cywilnych.

(3) Oficerowie nie mogą uzyskać zezwolenia na wykonywanie zawodu cywilnego oraz prac dorywczych i o charakterze przejściowym jak również na okresowe zajęcia w takich instytucjach lub zakładach pracy, w których ze względu na zajmowane stanowisko są obowiązani do przeprowadzania jakichkolwiek czynności służbowych.

§ 48. (1) Zezwolenia na pracę dorywczą lub o charakterze przejściowym oraz w sporadycznych przypadkach na wygłaszanie odczytów i prowadzenie wykładów itp. udziela dowódca okręgu korpusu (równorzędny).

(2) Zezwolenia na pracę i wykonywanie zawodu we wszystkich innych przypadkach udziela Minister Spraw Wojskowych.

§ 49. (1) Wnioski i prośby o zezwolenie na wykonywanie zawodu cywilnego lub prac okresowych albo o charakterze przejściowym należy wnosić do bezpośrednio przełożonej władzy oficera, którego prośba lub wniosek dotyczy. W prośbie należy dokładnie określić zawód, który oficer chce wykonywać, bądź pracę okresową lub o charakterze przejściowym, której chce się podjąć, a jeżeli to jest połączone z zawarciem umowy, przedstawić jej projekt.

(2) Władza przełożona przedstawiając wniosek lub prośbę władzy powołanej do udzielenia zezwolenia powinna wyrazić swą opinię, czy zachodzą warunki, uzasadniające udzielenie zezwolenia oraz czy oficer, którego wniosek lub prośba dotyczy, pełni swe obowiązki służbowe w sposób pozwalający przypuszczać, że udzielenie zezwolenia nie spowoduje szkody dla interesów służby. Władza przełożona powinna przy tym z reguły przeciwdziałać pracy oficerów w dziedzinach luźno związanych z potrzebami wojska.

§ 50. (1) Wnioski i prośby o zezwolenie na wykonywanie zawodu cywilnego lub prac okresowych należy przedstawiać Ministrowi Spraw Wojskowych (Biuro Personalne) w ciągu listopada każdego roku, w drodze służbowej.

(2) Niezależnie od tego terminu mogą być przedstawiane wyjątkowo wnioski i prośby, gdy zachodzi konieczność ze względu na pilny interes wojska, państwowy lub społeczny.

§ 51. (1) Oficerowie służby stałej w stanie czynnym oraz oficerowie rezerwy powołani do służby czynnej w celu mianowania oficerami

służby stałej, którzy uzyskali zezwolenie na wykonywanie zawodu cywilnego, nie mogą zawierać z pracodawcą umowy o pracę przeszkadzającą ich obowiązkom służbowym.

(2) Wykonywanie zawodu cywilnego może się odbywać wyłącznie w czasie poza zajęciami służbowymi i w żadnym przypadku nie może być przeszkodą w pełnieniu przez oficera jego obowiązków służbowych.

(3) W razie uznania, że wykonywanie zawodu cywilnego przez oficera stanowi wyraźną przeszkodę w pełnieniu przez niego służby, przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy dywizji zawiesza udzielone zezwolenie i występuje bezzwłocznie do Ministra Spraw Wojskowych z odpowiednim wnioskiem.

§ 52. Wykonywanie zawodu cywilnego w mundurze oraz ogłaszanie się oficerów, którzy otrzymali zezwolenie na wykonywanie zawodu cywilnego, jest zakazane.

§ 53. (1) Wnioski o wyznaczenie oficera do władzy zarządzającej lub nadzorczej przedsiębiorstwa handlowego albo przemysłowego oraz o użycie oficera w takim przedsiębiorstwie właściwi przełożeni przedstawiają Ministrowi Spraw Wojskowych (Biuro Personalne), przy czym we wnioskach podają powody uzasadniające wyznaczenie lub użycie oficera oraz czas, na który oficer ma być wyznaczony lub użyty.

(2) Oficerowie nie mogą być wyznaczani do przedsiębiorstw, z którymi ze względu na zajmowane stanowisko bezpośrednio zawierają umowy, przeprowadzają przetargi i przyjmują dostawy (komisje zakupów, odbiorcze itp.).

(3) W przypadkach wyznaczenia oficera do władzy zarządzającej lub nadzorczej Minister Spraw Wojskowych może przyznać oficerowi specjalne wynagrodzenie z funduszków skarbowych lub przekazanych przez przedsiębiorstwo, przy czym wypłatę tego wynagrodzenia dokonują organa wojskowe.

§ 54. Oficera służby stałej po ukończeniu wyższych studiów, na które był przydzielony, można wyznaczyć do odbycia praktyki w odpowiednich wytwórniach lub przedsiębiorstwach dla pogłębienia wiedzy fachowej potrzebnej do pełnienia służby, przy czym na czas odbywania tej praktyki oficer może być przeniesiony z urzędu w stan nieczynny na podstawie art. 28 § 1 lit. c).

§ 55. (1) Oficerowie służby stałej w stanie nieczynnym wnoszą prośby o zezwolenie na udział w handlu i przemyśle oraz wykonywanie zawodu cywilnego do Ministra Spraw Wojskowych (Biuro Personalne) a na pracę o charakterze przejściowym do dowódcy okręgu korpusu, na którego terenie zamieszkują.

(2) Przepis § 52 ma również zastosowanie do oficerów służby stałej w stanie nieczynnym.

§ 56. (1) Oficerowie mogą bez zezwolenia władz zajmować się pracami z dziedziny nauki, sztuki lub literatury, jeżeli prace te nie przeszkadzają obowiązkom służbowym. Prace te mogą oficerowie podpisywać również pseudonimami lub inicjałami, przy czym w tym przypadku ani stopień ani charakter wojskowy autora nie może być zaznaczony.

(2) Czynny udział w prasie i w wydawnictwach normuje regulamin służby wewnętrznej.

Rozdział VIII.

Urlopy.

Do art. 58.

§ 57. (1) Oficerom przysługują urlopy wypoczynkowe w następującym wymiarze:

- a) oficerom młodszym i kapitanom (rotmistrzom) — 4 tygodnie,
- b) oficerom sztabowym i generałom — 6 tygodni.

(2) Kapitanowie (rotmistrze) po osiemnastu latach służby w stopniu oficerskim mogą uzyskać jako nagrodę za wydaną pracę urlop wypoczynkowy w wymiarze do sześciu tygodni.

(3) Oficerowie młodszy i kapitanowie wchodzący w skład załóg w jednostkach grupy liniowej korpusu oficerów lotnictwa mogą po dziesięciu latach służby w stopniu oficerskim otrzymać urlop w wymiarze do sześciu tygodni.

§ 58. Oficerom wszystkich korpusów osobowych po piętnastu latach służby w stopniu oficerskim a oficerom korpusu osobowego lotnictwa po przesłużeniu dziesięciu lat w personalu latającym można udzielić raz w ciągu służby urlopu wypoczynkowego w podwójnym wymiarze normy przysługującej im w myśl § 57 ust. (1).

§ 59. (1) Urlop wypoczynkowy jest uprawnieniem oficera i powinien być udzielony w ciągu roku kalendarzowego.

(2) Urlopu wypoczynkowego można udzielić w częściach na prośbę oficera lub jeżeli tego wymagają względy służbowe.

§ 60. (1) Wstrzymanie lub odwołanie urlopu albo zmniejszenie wymiaru urlopu poszczególnym oficerom może nastąpić jedynie z ważnych względów służbowych jak: większe braki ilościowe wśród korpusu oficerskiego danej jednostki, zagrożenie bezpieczeństwa, wykonanie ważnych prac nie cierpiących zwłoki, ze względów wyszkoleniowych na zarządzenie Ministra Spraw Wojskowych itp.

(2) Obowiązkiem przełożonych jest czuwanie, aby z ograniczeń wymienionych w ust. (1) korzystano tylko w bardzo ważnych przypadkach.

(3) Przełożony wstrzymujący lub odwołujący urlop albo zmniejszający wymiar urlopu

melduje o tym bezpośrednio wyższemu przełożonemu

(4) Wyższy przełożony, który otrzymał meldunek w myśl ust. (3), obowiązany jest zbadać słuszność wydanego zarządzenia; stosownie do wyników badania może on zarządzenie to uchylić lub odpowiednio zmienić.

(5) Jeżeli oficer nie wykorzystał urlopu w ciągu roku kalendarzowego całkowicie lub częściowo, może go otrzymać w całości lub w części w następnym roku, przy czym urlopu tego może udzielić przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy dywizji.

§ 61. Terminy urlopów wypoczynkowych właściwi przełożeni określają na podstawie opracowanego planu urlopów na dany rok kalendarzowy, uwzględniając w miarę możliwości życzenia oficerów, po czym podają terminy urlopów interesowanym oficerom do wiadomości.

§ 62. (1) Ze względów zdrowotnych oficer może otrzymać urlop leczniczy.

(2) Podstawę do udzielenia urlopu leczniczego stanowią:

- a) orzeczenie lekarskie wydane przez szpital wojskowy,
- b) orzeczenie wojskowo - lekarskiej komisji rewizyjnej,
- c) orzeczenie lekarskie Instytutu Badań Lekarskich Lotnictwa.

(3) Czas spędzony na urlopie leczniczym przed wykorzystaniem należnego w danym roku urlopu wypoczynkowego odlicza się od przysługującej normy urlopu wypoczynkowego.

(4) Przepisu ust. (3) nie stosuje się, jeżeli orzeczenie stanowiące podstawę dla urlopu leczniczego stwierdza, że ze względów zdrowotnych wykorzystanie urlopu wypoczynkowego jest konieczne.

§ 63. (1) Oficer może otrzymać urlop ze względów służbowych:

- a) w razie przeniesienia do innej miejscowości — w wymiarze do dwóch tygodni,
- b) po powrocie z niewoli — jeżeli czas pozostawania w niewoli wynosi co najmniej sześć miesięcy — w wymiarze ośmiu tygodni.

(2) Urlopu ze względów służbowych z powodu przeniesienia udziela się bezpośrednio po zameldowaniu się oficera na nowym miejscu służbowym, jeżeli względy służbowe lub osobiste nie wymagają wyznaczenia terminu późniejszego.

§ 64. (1) Do urlopów okolicznościowych należą:

- a) świąteczne, których czas trwania określa każdorazowo rozkazem Minister Spraw Wojskowych,
- b) urlopy udzielane w ważnych sprawach osobistych.

(2) Udzielanie urlopów w sprawach osobistych jest dopuszczalne tylko w szczególnie ważnych przypadkach, przy czym urlopy te łącznie nie mogą przekraczać w roku kalendarzowym siedmiu dni.

(3) W razie konieczności udzielenia urlopów okolicznościowych ponad wymiar, określony w ust. (2), uprawniony przełożony może udzielić dalszego urlopu, nie przekraczającego w poszczególnym przypadku siedmiu dni, meldując o tym z podaniem powodów:

- a) Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych — jeżeli chodzi o oficerów pełniących służbę w Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych, Sztabie Głównym i instytucjach podległych,
- b) Ministrowi Spraw Wojskowych — jeżeli chodzi o pozostałych oficerów.

§ 65. Oficerowie rezerwy i stanu spoczynku odbywający ćwiczenia mogą otrzymywać urlopy okolicznościowe w ważnych sprawach osobistych w czasie:

- a) do pięciu dni, jeżeli odbywają ćwiczenia sześciotygodniowe lub dłuższe,
- b) do trzech dni, jeżeli odbywają ćwiczenia poniżej sześciu tygodni.

Do art. 59.

§ 66. (1) Urlopów wypoczynkowych udzielają:

- 1) generałom—przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy okręgu korpusu,
- 2) oficerom sztabowym, z wyjątkiem oficerów oddziałów nie wchodzących w skład wielkich jednostek — dowódcy wielkich jednostek lub przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy dywizji,
- 3) oficerom starszym i młodszym oraz oficerom sztabowym oddziałów nie wchodzących w skład wielkich jednostek — przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

(2) Urlopów wypoczynkowych oficerom na następujących stanowiskach udzielają:

- a) dowódcom dywizji, brygad i grup artylerii — dowódca okręgu korpusu (równorzędny) za zezwoleniem Ministra Spraw Wojskowych,
- b) dowódcom grup z wyjątkiem grup artylerii — dowódca na szczeblu Ministerstwa Spraw Wojskowych po uzgodnieniu z dowódcą okręgu korpusu,
- c) dowódcom pułków (równorzędnym) i wyższym — dowódca wielkiej jednostki za zgodą dowódcy okręgu korpusu, a dowódcom oddziałów wchodzących w skład grup z wyjątkiem grup artylerii — po uzgodnieniu ponadto z dowódcą na szczeblu Ministerstwa Spraw Wojskowych,
- d) dowódcom ośrodków saperów — dowódca dywizji po uzgodnieniu z dowódcą Saperów,

- c) komendantom centrów wyszkolenia — I lub II wiceminister na wniosek szefa departamentu (równorzędnego),
- f) komendantom szkół nie wchodzących w skład centrów wyszkolenia — szefowie departamentów (równorzędni),
- g) dowódcy obszaru warownego — dowódca okręgu korpusu po uzgodnieniu z władzą wskazaną przez Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych.

§ 67. Urlopów leczniczych udzielają:

- a) oficerom przebywającym w leczeniu w szpitalach wojskowych — komendant tych szpitali zawiadamiając o udzielonym urlopie przełożonego tej jednostki, do której oficer ma przydział służbowy,
- b) innym oficerom: do sześciu tygodni — przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku, ponad sześć tygodni — przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy okręgu korpusu.

§ 68. Urlopów ze względów służbowych i okolicznościowych udzielają przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

§ 69. Udzielanie urlopów słuchaczom szkół i kursów wojskowych regulują rozkazy Ministra Spraw Wojskowych.

Rozdział IX.

Stopnie i odznaczenia państw obcych oraz odznaki zagraniczne.

Do art. 62.

§ 70. (1) Oficer, który otrzymał od obcego państwa stopień albo odznaczenie, składa o tym w drodze służbowej meldunek Ministrowi Spraw Wojskowych przez Gabinet Ministra prosząc o wyjednanie zezwolenia Prezydenta Rzeczypospolitej na przyjęcie stopnia lub przyjęcie i noszenie odznaczenia; do meldunku dołączyć należy odpis dokumentu nadającego stopień lub odznaczenie.

(2) Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o udzieleniu zezwolenia ogłasza się w „Dzienniku Personalnym” Ministerstwa Spraw Wojskowych.

§ 71. (1) Oficer, który otrzymał zagraniczną odznakę wojskową odpowiadającą swoim charakterem odznakom polskim, jak np. pilota, broni pancernych itd. lub odznakę ukończenia cudzoziemskiego zakładu naukowego albo odznakę pamiątkową formacji cudzoziemskiej odpowiadającą polskim odznakom pułkowym itp., składa w drodze służbowej meldunek Ministrowi Spraw Wojskowych (Biuro Personalne) prosząc o zezwolenie na jej przyjęcie i noszenie.

(2) Zarządzenie o udzieleniu zezwolenia ogłasza się w „Dzienniku Personalnym” Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Rozdział X.

Podział korpusów osobowych na grupy oraz przeniesienie oficerów z jednego korpusu osobowego do drugiego lub z jednej grupy do drugiej.

Do art. 64 § 3.

§ 72. Korpusy osobowe lotnictwa, broni pancernych, saperów i łączności dzielą się na:

- a) grupę liniową,
- b) grupę techniczną.

§ 73. Korpus osobowy oficerów administracji dzieli się na:

- a) grupę administracyjną,
- b) grupę kapelmistrzów.

§ 74. Korpus osobowy oficerów intendentów dzieli się na:

- a) grupę intendentów z wyższymi studiami wojskowymi,
- b) grupę intendentów.

§ 75. Korpus osobowy oficerów zdrowia dzieli się na:

- a) grupę lekarzy,
- b) grupę farmaceutów,
- c) grupę sanitarną.

Do art. 65.

§ 76. Szczegółowe warunki przenoszenia oficerów do poszczególnych korpusów osobowych bądź grup oraz z marynarki wojennej do wojska, jak: wiek, rodzaj i czas trwania praktyki, szkoły lub aplikacji oraz sposób ich odbywania, jak również sposób przeprowadzania egzaminów określają rozkazy Ministra Spraw Wojskowych.

§ 77. (1) Uzupełnianie grupy administracyjnej korpusu oficerów administracji odbywa się przez przenoszenie oficerów z innych korpusów osobowych; w szczególności do grupy tej przenosi się poruczników i kapitanów korpusów osobowych broni, którzy po osiągnięciu granicy wieku (art. 30 pkt (1) lit. b) nie zostali zwolnieni ze służby stałej.

(2) Oficerów dyplomowanych można przenieść do grupy administracyjnej korpusu oficerów administracji tylko na ich prośbę.

(3) Oficerowie przeniesieni do grupy administracyjnej korpusu oficerów administracji zachowują umundurowanie tego korpusu, z którego ich przeniesiono, a oficerowie korpusu osobowego kawalerii zachowują ponadto prawo do tytułu rotmistrza.

Rozdział XI.

Zasady mianowania oficerów.

Do art. 66.

§ 78. (1) Oficera rezerwy można mianować oficerem służby stałej w korpusach osobowych audytorów i weterynarii, w grupach lekarzy i farmaceutów korpusu osobowego zdrowia oraz na stanowiskach określonych dla oficerów z wyższym wykształceniem w korpusach osobowych żandarmerii, geografów, uzbrojenia i grupach technicznych korpusów osobowych broni, jeżeli:

- a) w korpusach osobowych audytorów i żandarmerii nie przekroczył 28 lat, a w pozostałych korpusach osobowych i grupach — 30 lat życia,
- b) posiada stopień co najwyżej kapitana,
- c) ukończył odpowiedni wydział szkoły akademickiej,
- d) został uznany przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną za zdolnego do służby stałej,
- e) jeżeli nie jest stanu wolnego — odpowiada warunkom określonym w § 37 ust. (1) lit. a) lub jeżeli jest porucznikiem — ust. (2), żona zaś jego — warunkom podanym w § 37 ust. (1) lit. c) a ponadto:
- f) w korpusie osobowym audytorów — odbył co najmniej jednoroczną praktykę na stanowisku oficerskim i uzyskał opinię kwalifikującą go do służby stałej oraz odbył wojskową aplikację sądową lub aplikację uznaną za równorzędną i złożył z pomyślnym wynikiem wojskowy egzamin sędziowski lub egzamin uznany za równorzędny; zakres i sposób odbywania praktyki i aplikacji oraz składania egzaminu określają osobne rozkazy,
- g) w pozostałych korpusach osobowych i grupach — odbył określoną osobnymi rozkazami co najmniej jednoroczną praktykę na stanowisku oficerskim i uzyskał opinię kwalifikującą go do służby stałej.

(2) Podchorążego rezerwy, który ukończył z wynikiem co najmniej dobrym szkołę kształcącą na oficerów rezerwy i jest stanu wolnego, można mianować podporucznikiem służby stałej w korpusach osobowych i grupach oraz na stanowiskach wymienionych w ust. (1), jeżeli odpowiada warunkom określonym w ust. (1) lit. a), c), d) i g), celem zaś mianowania w korpusie osobowym audytorów można powołać podchorążego rezerwy do służby czynnej, by po uzyskaniu stopnia oficera rezerwy mianować go podporucznikiem służby stałej w myśl ust. (1), przy czym czas trwania służby w stopniu podchorążego rezerwy ustala Minister Spraw Wojskowych.

§ 79. Oficera lub podchorążego rezerwy można mianować oficerem służby stałej w grupie kapelmistrzów korpusu osobowego administracji, jeżeli:

- a) nie przekroczył 30 lat życia,
- b) posiada dyplom ukończenia państwowego konserwatorium muzycznego lub innego uznanego za równorzędne,
- c) został uznany przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną za zdolnego do służby stałej,
- d) odbył co najmniej jednoroczną praktykę, którą określają osobne rozkazy i uzyskał opinię kwalifikującą go do służby stałej a ponadto:
- e) podchorąży rezerwy — jest stanu wolnego, zaś
- f) oficer rezerwy — jeżeli nie jest stanu wolnego — odpowiada warunkom określonym w § 37 ust. (1) lit. a) lub jeżeli jest porucznikiem — ust. (2), żona zaś jego — warunkom podanym w § 37 ust. (1) lit. c).

§ 80. Oficer rezerwy może ubiegać się o przyjęcie do szkoły podchorążych kształcącej na oficerów służby stałej, jeżeli:

- a) nie przekroczył 26 lat życia,
- b) złożył pisemne zobowiązanie do służby w charakterze ucznia szkoły podchorążych oraz podporządkowania się regulaminowi szkoły.

§ 81. (1) Szkoły średnie i akademickie dające podstawę do mianowania oficerami służby stałej określają osobne rozkazy.

(2) Szkołami kształcącymi na oficerów służby stałej są szkoły podchorążych, ustalone dla poszczególnych korpusów osobowych lub grup osobnymi rozkazami.

§ 82. Oficer rezerwy, który wykazał w czasie działań wojennych odpowiednie przygotowanie i zdolności dowodzenia lub kierownicze, może być mianowany oficerem służby stałej, jeżeli:

- a) nie przekroczył wieku określonego w art. 30 § 1 pkt 1,
- b) został uznany przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną za zdolnego do służby stałej a ponadto
- c) odbył roczną służbę próbną, przy czym w przypadku pozostawania w rezerwie nie dłużej niż trzy lata Minister Spraw Wojskowych może skrócić okres służby próbnej lub całkowicie od niej zwolnić.

Do art. 67 § 5.

§ 83. (1) Czas służby w danym stopniu liczy się od daty starszeństwa.

(2) Do służby w danym stopniu wlicza się:

- a) czas tymczasowego aresztowania lub zawieszenia w czynnościach służbowych, jeżeli postępowanie z powodu czynu stanowiącego przyczynę aresztowania lub zawieszenia w czynnościach zostało zakończone bez wyroku sądowno-karnego skazującego;
- b) czas pobytu w niewoli bądź zaginięcia na terenie działań wojennych, jeżeli dostanie się do niewoli lub zaginięcie zostało usprawiedliwione;
- c) czas urlopów;
- d) czas choroby i stanu nieczynnego do sześciu miesięcy, a jeżeli choroba pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową oraz jeżeli przeniesienie w stan nieczynny nastąpiło z powodu dostania się do niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych — bez ograniczenia.

(3) Czas pozostawania w stanie nieczynnym ponad sześć miesięcy może być wliczony całkowicie lub częściowo do służby w danym stopniu, jeżeli przeniesienie w stan nieczynny nastąpiło dla pogłębienia wiedzy fachowej oficera albo z ważnych względów państwowych lub społecznych.

§ 84. (1) Ukończenie odpowiedniego wydziału szkoły akademickiej określonego osobnymi rozkazami jest wymagane w korpusach osobowych oficerów audytorów i weterynarii oraz w grupach oficerów lekarzy i farmaceutów korpusu osobowego oficerów zdrowia.

(2) W grupach technicznych korpusów osobowych lotnictwa, broni pancernych, saperów i łączności oraz w korpusach osobowych żandarmerii, geografów i uzbrojenia może być wymagane posiadanie dyplomu ukończenia odpowiedniego wydziału szkoły akademickiej określonego osobnymi rozkazami od tych oficerów, którzy zajmują stanowiska ustalone w składach osobowych dla oficerów z wyższym wykształceniem.

(3) Oficerowie korpusów osobowych i grup wyszczególnieni w ust. (1) i (2) korzystają ze skróconych czasokresów wymaganych do mianowania na wyższe stopnie.

Do art. 68 § 1 i 3.

§ 85. (1) Stanowiska, na których wymagane jest pełnienie służby w danym stopniu jako warunek niezbędny do mianowania oficera na wyższy stopień, podaje tabela umieszczona jako załącznik Nr 5 do niniejszego rozporządzenia.

(2) Czas pełnienia służby na danym stanowisku liczy się od dnia rzeczywistego objęcia funkcji, niezależnie od stopnia posiadanego przez oficera, jeżeli załącznik Nr 5 nie stanowi inaczej.

(3) Do czasu pełnienia służby na danym stanowisku wlicza się:

- a) czas trwania urlopu lub choroby, jeżeli nie przekraczają ośmiu tygodni w ciągu roku,
- b) czas odbywania kary pozbawienia wolności do czterech tygodni,
- c) czas zastępczego pełnienia funkcji, jeżeli wynosi co najmniej dwa miesiące.

§ 86. (1) Mianowanie majorem może nastąpić, jeżeli oficer:

- 1) ma odpowiedni stan zdrowia, stwierdzony przez wojskowo-lekarską komisję, oraz sprawność fizyczną i opanowanie nerwowe pod kątem użycia na wojnie zależnie od wymagań w danym korpusie osobowym czy grupie; sposób badania stanu zdrowia zawierają przepisy sanitarne, a stopień sprawności fizycznej i opanowania nerwowego określa się na podstawie opinii przełożonych lub na podstawie wyników pracy w czasie pobytu na kursie;
- 2) w korpusach osobowych oficerów broni z wyjątkiem grup technicznych tych korpusów — odbył kurs unifikacyjno-doskonalący dla kapitanów w Centrum Wyszkożenia Piechoty albo:
 - a) w korpusie osobowym oficerów lotnictwa — Wyższą Szkołą Lotniczą lub kurs doskonalący lotnictwa przy Wyższej Szkole Wojennej;
 - b) w korpusie osobowym oficerów saperów — Wyższą Szkołą Inżynieri lub kurs dla oficerów sztabowych przy Wyższej Szkole Wojennej albo były kurs fortyfikacyjny;
 - c) w korpusie osobowym oficerów łączności — kurs dla oficerów sztabowych łączności przy Wyższej Szkole Wojennej;
- 3) w korpusie osobowym oficerów taborowych, w korpusie osobowym oficerów uzbrojenia, w grupie administracyjnej korpusu osobowego oficerów administracji oraz w grupie sanitarnej korpusu osobowego oficerów zdrowia — sprawował funkcję na stanowisku oficera sztabowego przez 2 lata, jak w tabeli załącznik Nr 5 cz. II i III;
- 4) w korpusie osobowym oficerów intendentów: w grupie oficerów z wyższymi studiami wojskowymi — sprawował funkcję na stanowisku oficera intendenty wielkiej jednostki (rejonu int. K. O. P.), w grupie intendentów — sprawował funkcję na stanowisku przewidzianym dla oficera sztabowego, określonym w składach osobowych dla tej grupy (załącznik Nr 5 cz. III).

(2) Organizację i programy kursów wymienionych w ust. (1) pkt 2) oraz zasady i tryb powoływania oficerów na te kursy określają rozkazy Ministra Spraw Wojskowych.

(3) Minister Spraw Wojskowych może uznać ukończenie szkół lub kursów zagranicznych za równoznaczne z ukończeniem jednej ze szkół lub jednego z kursów wskazanych w ust. (1) pkt 2).

Do art. 69.

§ 87. (1) Podporucznikiem rezerwy może być mianowany podchorąży rezerwy, który:

- a) odbył co najmniej jedno ćwiczenie wojskowe,
- b) uzyskał ocenę służbową kwalifikującą go do objęcia stanowiska oficerskiego.

(2) Sposób przedstawiania wniosków o mianowanie podporucznikami rezerwy określają osobne rozkazy.

§ 88. Szkołami kształcącymi na oficerów rezerwy są szkoły i kursy podchorążych rezerwy ustalone dla poszczególnych korpusów osobowych lub grup osobnymi rozkazami.

Rozdział XII.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 89. Wszystkie udzielone dotychczas zezwolenia na wykonywanie zawodu cywilnego lub na prace okresowe, jako też na udział we władzach zarządzających lub nadzorczych mają być przedstawione Ministrowi Spraw Wojskowych w terminie jednomiesięcznym od daty ogłoszenia rozporządzenia niniejszego wraz z wnioskami interesowanych instytucji lub prośbami oficerów w celu zatwierdzenia na zasadach określonych w dekreście o służbie wojskowej oficerów i w rozporządzeniu niniejszym.

§ 90. (1) Oficerowie korpusu osobowego intendentów, posiadający tytuł: „dyplomowany” tracą prawo do tego tytułu z chwilą wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(2) Oficerowie korpusu osobowego intendentów, którzy ukończyli Wyższą Szkołę Intendenty, były Kurs Intendentów przy Wyższej Szkole Wojennej lub mieli prawo do używania tytułu „dyplomowany”, otrzymują specjalne oznaki, które określają osobne przepisy.

§ 91. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzycki*

Załączniki do rozp. Ministra Spraw
Wojskowych z dnia 9 września 1937 r. (poz. 514).

Załącznik Nr 1
do § 3 ust. (7).

TABELA TYTUŁÓW OFICERÓW.

A. Oficerowie służby stałej w stanie czynnym:

Korpus osobowy oficerów	Tytuł oficera w pełnym brzmieniu	Tytuł w skrócie	Tytuł w skrócie oficerów dyplomowanych
generałów piechoty	generał brygady (dywizji, broni)	gen. bryg. (dyw., broni)	—
kawalerii	kapitan piechoty	kpt. piech.	kpt. dypl. piech.
artylerii	kapitan piechoty pilot	kpt. piech. pil.	kpt. dypl. piech. pil.
lotnictwa	rotmistrz	rtm.	rtm. dypl.
	kapitan artylerii	kpt. art.	kpt. dypl. art.
	kapitan pilot	kpt. pil.	kpt. dypl. pil.
	kapitan obserwator (balonowy)	kpt. obs. (bal.)	kpt. dypl. obs. (bal.)
	kapitan lotnictwa	kpt. lot.	kpt. dypl. lot.
broni pancernych	kapitan broni pancernych	kpt. br. panc.	kpt. dypl. br. panc.
saperów	kapitan saperów	kpt. sap.	kpt. dypl. sap.
łączości	kapitan łączności	kpt. łącz.	kpt. dypl. łącz.
taborowych	kapitan taborów	kpt. tab.	id.
żandarmerii	kapitan żandarmerii	kpt. żand.	
administracji	kapitan administracji	kpt. adm.	
" grupa kapelmistrzów	kapitan kapelmistrz	kpt. kplm.	
audytorów	kapitan audytor	kpt. aud.	
geografów	kapitan geograf	kpt. geogr.	
intendentów	kapitan intendent	kpt. int.	
kontrolerów	major korpusu kontrolerów	mjr k. k.	
uzbrojenia	kapitan uzbrojenia	kpt. uzbr.	
weterynarii	kapitan lekarz weterynarii	kpt. lek. wet.	
zdrowia; grupa lek.	kapitan lekarz	kpt. lek.	
" farm.	kapitan farmaceuta	kpt. farm.	
" san.	kapitan sanitarny	kpt. san.	

B. Oficerowie poza służbą czynną:

Stosunek do służby wojskowej wzgl. charakter stopnia oficera		Tytuł oficera w pełnym brzmieniu	Tytuł w skrócie
Oficerowie:	służby stałej w stanie nieczynnym	major dyplomowany piechoty w stanie nieczynnym	mjr dypl. piech. w st. niecz.
	stanu spoczynku	kapitan piechoty stanu spoczynku	kpt. piech. st. sp.
	rezerwy	kapitan piechoty rezerwy	kpt. piech. rez.
	pospolitego ruszenia	major saperów pospolitego ruszenia	mjr sap. posp. rusz.
	w stopniu honorowym	generał brygady tytularny	gen. bryg. tyt.
zwolnieni od obowiązku wojskowego	porucznik zwolniony od obowiązku wojskowego	por. zw. od ob. wojsk.	

- Oficerowie rezerwy powołani do służby czynnej podają w tytule wyrazy: „powołany do służby czynnej”, np. kapitan artylerii rezerwy powołany do służby czynnej (kpt. art. rez. pow. do sl. cz.);
- oficerowie kontraktowi podają w tytule po określeniu stopnia jego charakter a następnie nazwę korpusu osobowego, np. porucznik kontraktowy piechoty (por. kontr. piech.);
- oficerowie na czas wojny podają po określeniu stopnia i korpusu osobowego wyrazy: „na czas wojny”, np. podporucznik piechoty na czas wojny (ppor. piech. na cz. w.);
- jeżeli oficer ma tytuł pilota lub obserwatora, a nie należy do korpusu oficerów lotnictwa, podaje tę specjalność po nazwie korpusu osobowego, do którego należy, np. kpt. piech. pil., mjr dypl. art. obs.;
- oficerowie korpusu osobowego lotnictwa bez specjalności pilota lub obserwatora po określeniu stopnia dodają nazwę korpusu osobowego, np. kpt. lot., mjr lot.;
- stopnie naukowe uzyskane na wyższych uczelniach niewojskowych dodają oficerowie po pełnym tytule wojskowym a bezpośrednio przed nazwiskiem, np. kpt. piech. dr G. N.

Załącznik Nr 2
do § 9 ust. (1).

Nr

P A T E N T O F I C E R S K I

Godło Państwa

Na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, stwierdzający, iż Pan
 urodzony dnia posiada przygotowanie wojskowe
 i zalety właściwe powołaniu oficera, oraz mając przeświadczenie, że wszędzie i zawsze okaże
 się godnym stopnia oficerskiego i gotów będzie wszystko poświęcić

K U D O B R U I C H W A L E O J C Z Y Z N Y

mianuję go podporucznikiem
 w korpusie ze starszeństwem od dnia
 z kolejnością

Warszawa, dnia

Prezydent Rzeczypospolitej:

Minister Spraw Wojskowych:

SzeF Biura Personalnego
Ministerstwa Spraw Wojskowych:

(Pieczęć okrągła)

Załącznik Nr 3
do § 9 ust. (2).

Godło Państwa

R Z E C Z P O S P O L I T A P O L S K A

M i a n u j ę —

Pana urodzonego dnia
 w korpusie oficerów ze starszeństwem z dniem
 z kolejnością

Warszawa—Zamek, dnia

Prezydent Rzeczypospolitej:

Minister Spraw Wojskowych:

SzeF Biura Personalnego
Ministerstwa Spraw Wojskowych:

(Pieczęć okrągła)

Załącznik Nr 4
do § 41 ust. (1).

Zezwolenie na zawarcie małżeństwa.

Panu zezwalam w myśl § 38 rozp. Ministra
(stopień, nazwisko i imię) (przydział służbowy)
 Spraw Wojskowych z dnia 9 września 1937 r. w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rze-
 czypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. o służbie wojskowej oficerów (Dz. U. R. P. Nr 68, poz. 514)
 na zawarcie małżeństwa z panią córką
(imię i nazwisko narzeczonej) (imiona rodziców)

i nazwisko panięskie matki)

Zezwolenie niniejsze jest ważne do dnia 19..... r.

..... dnia 19..... r.

(Pieczęć okrągła)

.....
(podpis)

Załącznik Nr 5

CZASOKRESY PEŁNIENIA SŁUŻBY WYMAGANE DO MIANOWANIA NA WYŻSZY STOPIEŃ.

I. Czasokresy dowodzenia wymagane do mianowania na wyższy stopień w korpusach osobowych broni z wyjątkiem grup technicznych tych korpusów.

do § 85.

Korpusy osobowe oficerów	Podporucznik na stopień porucznika	Porucznik na stopień kapitana (rotmistrza)	Kapitan (rotmistrz) na stopień majora	Major na stopień podpułkownika	Podpułkownik na stopień pułkownika	U w a g i
1	2 lata dowodzenia plutonem strzeleckim lub c. k. m. albo plutonem specjalnym.	2 lata dowodzenia plutonem strzeleckim lub c. k. m. albo plutonem specjalnym.	2 lata dowodzenia kompanią.	2 lata dowodzenia batalionem.	2 lata dowodzenia pułkiem.	Pełnienie służby w batalionie stołecznym na stanowiskach dowódczych (plut., komp., baon.) liczy się jak dowodzenie w jedn. liniowych.
2	2 lata dowodzenia plutonem.	2 lata dowodzenia plutonem.	2 lata dowodzenia szwadronem. Dotyczy również oficerów dyplomowanych.	Dotyczy również oficerów dyplomowanych.		
3	2 lata dowodzenia plutonem.	2 lata dowodzenia plutonem.	2 lata dowodzenia baterią.	2 lata dowodzenia dywizjonem.	2 lata dowodzenia pułkiem.	
4	2 lata pełnienia służby w jednostce liniowej na stanowisku oficera młodszego.	2 lata pełnienia służby na stanowisku oficera art. okrętu bojowego.	2 lata dowodzenia eskadry albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku oficera taktycznego, albo 2 lata dowodzenia plutonem towarzyszącym. W jednostkach balonowych: 2 lata dowodzenia kompanią balonową.	2 lata dowodzenia dywizjonem albo 2 lata dowodzenia eskadry na stanowisku oficera sztabowego. W jednostkach balonowych: 2 lata pełnienia służby na stanowisku z-cy d-cy batalionu balonowego.	2 lata dowodzenia pułkiem albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku: —dowódcy dywizjonu szkolnego lub —dowódcy dywizjonu wydzielonego lub samodzielnego, albo —dowódcy zgrupowania lotniczego w składzie co najmniej 2 dywizjonów. W jednostkach balonowych: 2 lata dowodzenia batalionem balonowym.	Stanowisko kierownika grup pilotażu odpowiada stanowisku dowódcy plutonu w linii, a stanowisko szefa pilotażu odpowiada liniowemu stanowisku dowódcy dywizjonu.

L. p.	Korpusy osobowe oficerów	Podporucznik na stopień porucznika	Porucznik na stopień kapitana	Kapitan na stopień majora	Major na stopień podpułkownika	Podpułkownik na stopień pułkownika	U w a g i
5	Broni Pancernych	2 lata dowodzenia plutonem.	2 lata dowodzenia plutonem.	2 lata dowodzenia kompanią lub równorzędną jednostką.	2 lata dowodzenia nie-samodzielnym batalionem lub dywizjonem pancernym lub pocia-giem pancernym albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku: —zastępcy dowódcy sa-modzielnego batalionu lub —zastępcy dowódcy dy-wizjonu pociągów pan-cernych.	2 lata dowodzenia sa-modzielnym batalionem lub dywizjonem pociągów pancernych albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku: —zastępcy dowódcy Br. Panc. lub —komendanta C. W. Br. Panc. lub —komendanta Szkoły Podchorążych Br. Panc.	
6	Saperów	2 lata dowodzenia plutonem.	2 lata dowodzenia plutonem.	2 lata dowodzenia kompanią.	2 lata dowodzenia bata-lionem niesamodzielnym albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku zastępcy dowódcy batalionu sa-modzielnego.	2 lata dowodzenia sa-modzielnym batalionem albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku: —zastępcy dowódcy sap. lub —komendanta C. W. Sap. lub —komendanta Szkoły Podchorążych Sap.	Dotyczy również oficerów dyplomowanych.
7	Łączności	2 lata dowodzenia plutonem albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku instruktora.	2 lata dowodzenia plutonem albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku instruktora lub kierownika stacji.	2 lata dowodzenia: —kompanią lub —kadra kompanii szkolnej, lub —szwadronem łączności, lub —samodzielnym pluto-nem.	Dotyczy również ofice-rów dyplomowanych. 2 lata pełnienia służby na stanowisku: —dowódcy batalionu te-legr. manewr. lub —zastępcy dowódcy sam. broni telegr., lub —szefa łącz. wielkiej jednostki.	2 lata dowodzenia sa-modzielnym batalionem albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku: —dowódcy Wojsk Łącz., lub —zastępcy dowódcy Wojsk Łącz. lub —komendanta C. W. Łącz.	Dotyczy również oficerów dyplomowanych.

II. Czasokresy pełnienia służby wymagane do mianowania na wyższy stopień w korpusach osobowych oficerów taborowych i żandarmerii.

Korpusy osobowe oficerów	Podporucznik na stopień porucznika	Porucznik na stopień kapitana	Kapitan na stopień majora	Major na stopień podpułkownika	Podpułkownik na stopień pułkownika	U w a g i
I K o r p u s y o s o b o w e o f i c e r ó w		2 lata dowodzenia kompanią gospodarczą pułku albo 2 lata pełnienia służby w jednostkach taborowych na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia kapitana lub wyższego.	2 lata dowodzenia plutonem żandarmerii lub — kompanią szkolną, albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia majora lub wyższego.	3 lata dowodzenia batalionem szkolnym w C. W. Żand. albo 3 lata pełnienia służby na stanowisku: — zastępcy dowódcy Żand. lub — komendanta C. W. Żand.	3 lata dowodzenia dywizjonem żandarmerii albo 3 lata pełnienia służby na stanowisku: — zastępcy dowódcy Żand. lub — komendanta C. W. Żand.	
6 Z a n d a r m e r i i	Oficerowie z wyższym wykształceniem — ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami.	2 lata dowodzenia plutonem żandarmerii.	2 lata dowodzenia kompanią szkolną, albo 2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia majora lub wyższego.	3 lata dowodzenia batalionem szkolnym w C. W. Żand. albo 3 lata pełnienia służby na stanowisku: — zastępcy dowódcy Żand. lub — komendanta C. W. Żand.	3 lata dowodzenia dywizjonem żandarmerii albo 3 lata pełnienia służby na stanowisku: — zastępcy dowódcy Żand. lub — komendanta C. W. Żand.	

III. Czasokresy pełnienia służby wymagane do mianowania na wyższy stopień w korpusedach osobowych służb oraz grupach technicznych korpusedów osobowych broni,

d. j.	Korpusedy osobowe oficerów	Podporucznik na stopień porucznika	Porucznik na stopień kapitana	Kapitan na stopień majora	Major na stopień podpułkownika	Podpułkownik na stopień pułkownika	U w a g i
10	Administracji grupa administracyjna		2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym dla stopnia kapitana lub wyższego albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie.	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia wyższego od posiadanego.			
11	Intendentów		2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym dla stopnia kapitana lub wyższego albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie.	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia wyższego od posiadanego.			
12	Uzbrojenia	Oficerowie z wyższym wykształceniem — ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami.	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym dla stopnia kapitana lub wyższego albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie.	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia wyższego od posiadanego.			
13	Zdrowia grupa sanitarna		2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym dla stopnia kapitana lub wyższego albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusedu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie.	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia wyższego od posiadanego.			

Lp	Korpusy osobowe oficerów	Podporucznik na stopień porucznika	Porucznik na stopień kapitana	Kapitan na stopień majora	Major na stopień podpułkownika	Podpułkownik na stopień pułkownika	U w a g i
14	Grupy techniczne korpusów osobowych Frontu	3 lata pełnienia służby na stanowiskach określonych składami osobowymi dla tego stopnia lub wyższego, albo posiadanie wyższego wykształcenia wymagającego do pełnienia służby na danym stanowisku i ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie.	2 lata pełnienia służby w formacjach liniowych, szkolach, zakładach albo instytucjach centralnych na stanowiskach określonych składami osobowymi dla stopnia kapitana lub wyższego, albo posiadanie warunków wymaganych dla korpusu osobowego, z którego nastąpiło przeniesienie.	2 lata pełnienia służby w formacjach liniowych, szkolach, zakładach albo instytucjach centralnych na stanowiskach określonych składami osobowymi dla stopnia wyższego od posiadanego.			
15	Audytorów	Ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami.	2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia porucznika lub wyższego.	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia wyższego.			
16	Geografów	Oficerowie z wyższym wykształceniem — ukończenie praktyki określonej osobnymi rozkazami.	Ukończenie kursu Szkoły Topografów z wynikiem pomyślnym, zaś oficerowie z wyższym wykształceniem, od których nie jest wymagane ukończenie Szkoły Topografów — 2 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia porucznika lub wyższego.	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia wyższego.			

L. p.	Korpusy osobowe oficerów	Podporucznik na stopień porucznika	Porucznik na stopień kapitana	Kapitan na stopień majora	Major na stopień podpułkownika	Podpułkownik na stopień pułkownika	U w a g i
17	Kontrolerów				3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego.		
18	Weterynarii	Ukończenie praktyki o-kreślonej osobnymi rozkazami.	2 lata pełnienia służby na stanowisku lekarza wet. w formacjach, oddziałach lub zakładach.	3 lata pełnienia służby w posiadanych stopniach na stanowisku lekarza wet. w formacjach, oddziałach lub zakładach.	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego.		
19	Z d r o w i a						
	Farmaceuci	Lekarze	Ukończenie praktyki o-kreślonej osobnymi rozkazami.	2 lata pełnienia służby na stanowisku lekarza w formacjach lub na innych stanowiskach określonych składami osobowymi dla stopnia porucznika lub wyższego.	3 lata pełnienia służby na stanowisku określonym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego.		
20	A d m i n i s t r a c j i						
	grupa kapelmistrzów	Ukończenie praktyki o-kreślonej osobnymi rozkazami.	2 lata pełnienia służby na stanowisku przewidzianym składami osobowymi dla stopnia porucznika lub wyższego.	3 lata pełnienia służby na stanowisku przewidzianym składami osobowymi dla stopnia posiadanego lub wyższego.			

- Uwagi do załącznika Nr 5.
- 1) Warunki wymagane do mianowania na stopień generała brygady i następcie określa Minister Spraw Wojskowych według wytycznych Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych.
 - 2) Dowodzenie w szkodnictwie na stanowiskach dowódców plutonów, kompanii, batalionów (równorzędnych) liczy się jak dowodzenie w jednostkach liniowych.
 - 3) Pełnienie służby w przysposobieniu wojskowym na stanowiskach kmotów powiatowych i obwodowych (równorzędnych) liczy się jak dowodzenie w jednostkach liniowych z tym zastrzeżeniem, że jako warunek mianowania na wyższy stopień jest wymagane niezależnie od tego posiadanie dowództwa, określonego w niniejszych załącznikach.
 - 4) Minister Spraw Wojskowych na wniosek szefa Sztabu Głównego może wyżej podane czasokresy dla oficerów dyplomowanych zmniejszyć do jednego roku (art. 68 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o służbie wojskowej oficerów).
 - 5) Pełnienie służby liczy się na stanowiskach określonych składami osobowymi dla danego korpusu osobowego lub grupy, jeżeli załączniki niniejsze nie podają inaczej.